

[Rytter.]

riet, havde gjort det kirkelige Udvalg opmærksom paa, at der ogsaa var det Forhold med de sønderjyske Kirker. Havde det ikke været mere naturligt end i September 1936 at sende en Skrivelse til Landsretten om, hvorledes det forholdt sig. Goddag Mand — Økseskaft!

Ministeren har ikke hørt mig med et eneste Ord kritisere Nedgangen i Ligningen fra de 3 Millioner til 2½ Million, til 2 Millioner. Jeg har refereret de faktiske Omstændigheder. Jeg sagde oven i Købet om Kirkeminister Dahl, at man kunde forstaa, at han det første Aar havde sat den ned, men vanskeligere, at han havde gjort det det andet Aar. Og hvad sagde den højtærede Minister i sin Svartale? Ordret det samme, dog først efter at have bemærket, at jeg havde rettet Kritik imod det. Ministeren brugte den Vending, at han det første Aar ikke kunde overse Forholdene, og det andet Aar saa det mindre lyst ud.

Hvad det angaar, at jeg skulde have taget Kirkeminister Bruun-Rasmussen i Forsvar, er det ikke rigtigt. Det har jeg ikke gjort med et eneste Ord, skønt jeg kunde have lyst dertil. Jeg refererede de faktiske Omstændigheder og viste, hvorledes Underskuddet var fremkommet. Herom siger den højtærede Minister, at i de 3 Aar steg Underskuddet i et rasende Tempo. Jeg ved nu ikke, hvad Ministeren forstaaer ved „rasende Tempo“. I de 2 Aar, da Pastor Dahl var Kirkeminister, blev Overskuddet paa ca. 300 000 Kr. forvandlet til et Underskud paa 2,1 Mill. Kr. I de følgende 3 Aar steg det 1 Mill. Kr. — det er rigtigt. Men, som sagt, Ministeren vil ikke i min Tale finde eet Ord i Retning af Kritik af Ligningerne ud over dette, at de var for smaa. Det, jeg har kritiseret, er, at man har fremskaffet de Penge, der kom for lidt ind, paa ulovlig, uberettiget og uforsvarlig Maade. Jeg har altsaa kritiseret, at Laan overhovedet er taget af Fællesfondens Midler, uagtet Statskassen var pligtig at udrede disse Penge som Forskud, og jeg har bedt om at faa at vide, hvor der findes Hjæmmel derfor. Ministeren har ikke med eet Ord oplyst, hvor en saadan Hjæmmel findes. Det havde jeg for Resten heller ikke ventet, for det kan Ministeren ikke. Det fremkomne Underskud er der flere, der har Ansvar for; det beror paa flere uvisse Momenter. Jeg mener, at man har set for lyst paa Forholdene, og selve det, som den højtærede Minister læste op af Pastor Dahls Tale her i Rigsdagen, viser til Fuldkommenhed, at Pastor Dahl bagefter var enig i, at der

havde været for lidt. Men Konsekvensen deraf var det Underskud, der opstod, og som skulde dækkes, og det er her, jeg har kritiseret. Jeg vil derfor bede Ministeren svare paa dette og ikke paa en tænkt Forespørgsel eller Kritik fra min Side.

Den højtærede Minister har heller ikke givet nogen Forklaring paa, hvornaar man har taget Pengene som Laan og hvornaar som Tilskud. Indtil dette Øjeblik ved jeg, som dog maaske er en af dem her i Rigsdagen, der er godt inde i Sagen, ikke, om det er Meningen, at de 3½ Mill. Kr., der er taget fra Fællesfonden, skal forrentes eller ej. Det er dog egentlig haardt, at man skal diskutere en Sag som denne uden at vide, om det er Laan eller det er Tilskud. (*Kirkeministèren* [Johs. Hansen]: De skal ikke forrentes). Med andre Ord, det er Tilskud, som Staten egenmægtig har taget, uden at den skal forrente Pengene. Jeg havde det paa Fornemmelsen, idet det af et af Bilagene fremgaar, at man ikke fører dem til Udgift, for saa skulde man jo ogsaa føre dem til Indtægt paa Regnskabet. Men jeg forstaaer ikke med hvilken Begrundelse. Hvem er disse Penge ydet som Laan til? De er ikke ydet til Fællesfonden, den har tværtimod udlagt dem for Statskassen; Statskassen var forpligtet til at yde dem som Forskud, indtil Skatteligningen havde indbragt Pengene. Derfor er ogsaa dette en Ulovlighed. Jeg gik ogsaa ud fra, at de ikke skulde forrentes, men jeg vil dog bede Ministeren overveje, om man saadan uden videre kan paalægge en Fond at udrede nogle Penge og yderligere sige: de skal ikke forrentes.

Heller ikke har vi faaet Ministerens Udtalelse om Retningslinierne med Hensyn til, hvornaar man forlanger Renter og hvornaar ikke. Synspunktet er, saa vidt jeg forstaaer, det, at naar det er Staten, der yder Penge til Kirken, forlanger den Renter, uagtet den skal yde Forskud; det er altsaa ulovligt. Og den forlanger Renter ud over, hvad dansk Ret hjemler. Man kan sige, at det kun er 1 pCt., men det bliver dog 30 000 Kr. om Aaret, og det, der er afgørende for mig, er, at Ministeren bryder sig fejl om dansk Lov og Ret, naar han optræder over for Kirken paa Statens Vegne. Naar det derimod er de kirkelige Midler, der staaer i Forskud for Staten, skal der saa betales Renter? Nej, ikke af de 3½ Mill. Kr., hører vi nu, heller ikke af det, som er taget af Reservefonden, for det er Tilskud og ikke Laan. Der skal heller ikke ydes Renter af Laanene til de sønderjyske Kirker, heller ikke af de 500 000 Kr., som skal tilbageholdes i Løbet af 50 Aar, heller ikke af det,